

DRUŽINA - MAREC

I. ZA KATEHETA

1. Razmišljanje o temi:

V sodobnem času je ideal družine, ki jo po naravnem zakonu sestavljajo mati, oče in otrok precej na prepihu. Novi družinski zakonik buri precej duhov in spodkopava naravni in etični čut v sodobnem človeku in kristjanu.

Otroci v svojem srcu in mišljenju nosijo še povsem nepopačeno podobo o naravni družinski skupnosti, a jim slednjo skuša družba v kateri živimo velikokrat popačiti in tisto kar je naravno skuša narediti za nenaravno ali pa za izjemo in odstopanje. Družine, kjer so starši danes še poročeni in tudi partnerske skupnosti, kjer v skupnosti živita dva človeka različnega spola in imata otroke so danes postavljene kot nenaravne in žal nenormalne skupnosti.

Zato je naloga nas katehetov, da otroke opogumljamo in spodbujamo, da ohranijo podobo družine kot jo čutijo, da je pravilna in da se zanjo upajo tudi besedno zavzeti (glede na starostno stopnjo in sposobnosti otroka).

Prav tako je naša naloga, da z ljubeznijo in spoštovanjem govorimo o družini in jo predstavljamo kot povsem naravno skupnost oseb različnega spola, katerim se kot posledica izkazovane ljubezni in božjega ustvarjalnega dotika, podarja novo življenje – otrok.

Pri govoru o družini pa vendarle ne pozabimo, na senzibilnost in čutenje do otrok, ki ne živijo v »popolni družini«, pa ni pomembno iz kakšnega razloga. Povejmo jim naše razloge in nikar ne žalimo ali ne bodimo nespoštljivi. Spodbudimo jih k temu, da imajo možnost, da bodo svoje življenje in družino lahko osnovali na drugačnih temeljih kot jih imajo sedaj; odločitev o njihovi družini je v njihovih rokah.

Sveta družina, ki jo dajemo za ideal in vzor pa naj bo slednje prav po odnosih, ki so vladali v njej. Izpostavimo ta vidik svete družine in pokažimo, da tisto kar gradi človeka kot osebo in kar gradi človeštvo so prav pristni, ljubeči in iskreni medčloveški odnosi.

Ob tovrstnem razmišljanju mi na misel prihajajo besede blaženega Slomška: »Kdor hoče prav srečno živeti, mora modro glavo pa žlahtno srce imeti.« Ohranimo žlahtno srce in prosimo Gospoda za modrost, da bomo znali veroučencem približati prave vrednote.

2. Iz življenja blaženega A.M. Slomška – 3. del:

Po končanih šolah na Ponikvi in v Celju, se je vpisal v šolo v Ljubljani nato pa nadaljeval s šolanjem najprej na hrvaškem v Senju in nato v Avstriji v Celovcu, kjer je končal tudi bogoslovje. V času šolanja v Ljubljani je spoznal slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Po končanem bogoslovju je bil posvečen v duhovnika 8. Septembra 1824. Novo mašo je daroval v Olimju, kjer ga je, kot je materi obljubil, še vedno spremljal in podpiral njegov nekdanji kaplan Jakob Prašnikar.

Kot kaplan je Slomšek delal pri sv. Lovrencu na bizeljskem (1825-1827) in v novi cerkvi pri Vojniku (1827-1829). V obdobju, ko je bil kaplan je organiziral nedeljske šole. Leta 1829 je postal spiritual (duhovni voditelj) v semenišču v Celovcu.

Slomšek je imel rad domač materni jezik in k tej ljubezni in ponosu, ki ga je čutil v sebi, je želel spodbuditi tudi druge Slovence. V času svojega delovanja v Celovcu je napisal pridigo dolžnost svoj jezik spoštovati. Prirejal je tečaje slovenskega jezika za bogoslovce lavantinske in celovške škofije. V Celovcu je ostal do leta 1838, ko je postal nadžupnik in dekan v Vuzenici ter področni nadzornik nižjih šol. V tem času je dal pobudo za nov prevod svetega pisma v slovenščino. Le-ta je izšel v Ljubljani kot Wolfova biblija. Ker mu ni uspela ustanovitev družbe za izdajanje slovenskih knjig, je leta 1846 začel izdajati letopis drobtinice.

Leta 1844 je bil postavljen za kanonika v št. Andražu na koroškem in višjega šolskega nadzornika lavantinske škofije. Še naprej se je trudil širiti nedeljske šole in začel z ustanavljanjem nekakšnih občinskih šol, za katere je občina plačevala kurjavo in šolske potrebščine. 25. Aprila 1846 je prevzel mestno župnijo v Celju, a jo je vodil le kratek čas, saj ga je že 30. Maja salzburški nadškof imenoval za lavantinskega škofa.

Kateheza o blaženem Slomšku prvo triletje - marec

A. prvo triletje

1. Cilj:

Spoznavni: Otroci razumejo, da oče, mama in otrok sestavljajo družino.

Doživljajski: Otroci doživijo, da je lepo živeti v družini.

Dejavnostni: Otroci bodo izkazali ljubezen in zahvalo svojim staršem.

2. Vzgojna drža: ljubezen

3. Veroučna sredstva in pripomočki:

- svečka
- slike iz družinskega življenja (priloga 2)
- slike iz družinskega življenja – razrezane za sestavljanje (priloga 2)
- slika blaženega Slomška
- napis: NAŠA DRUŽINA (priloga 2)
- računalnik
- LCD projektor
- projekcijsko platno
- PPS projekcija o Slomšku
- PPS projekcija molitve za kanonizacijo
- beli listi A4
- za vsakega otroka 1 kopijo Slomškovega življenjepisa (priloga 1)

4. Pesem: Sem jaz gradim družinico

5. Molitev: Sveti angel

6. Molitveni kotiček: v sredini naj bo slika škofa Slomška in pred njo majhna svečka okrog pa naj bodo položene slike na temo družinskega življenja.

7. Doživljajski lik: družina

8. Priprava prostora: ni potrebna posebna priprava, ker je tisto kar je pomembno že v molitvenem kotičku.

KATEHEZA

1. Uvod

Po uvodnem pozdravu, preverjanju prisotnosti in domačih nalog otrokom povemo kaj bomo počeli to uro.

Danes bomo govorili o naših družinah in tudi o blaženem škofu Slomšku bomo zvedeli nekaj novega. Najprej pa bomo za vse nas in naše družine, da bi v njih vladala ljubezen in mir.

a. Molitev: *Se pokrižamo in zmolimo molitev Sveti angel..*

2. Oznanilo

Najprej si pogledjmo nekaj o blaženem Slomšku in potem se bomo posvetili našim družinam.

Zdaj o Slomšku že vemo da:

- je bil doma na Slomu pri Ponikvi,
- je bil njegov oče čevljar,
- so doma so imeli mlin,
- je Antonov praded dal postaviti cerkvico sv. Ožbalta,
- ga je na birmo pripravila mama,
- je pri birmi dobil ime Martin – po svojem birmanskem botru,
- je 1811 na Ponikvo za kaplana prišel Jakob Prašnikar, ki je imel v obrambnem stolpu nedeljske šole za otroke,
- je Slomšek na izpraševanju ob koncu leta bil najboljši v znanju in za nagrado dobil molitvenik in mošnjček z denarjem,
- se je vpisal v gimanzijo v Celju,
- je v času šolanja v Celju Slomšku umrla mama.

Danes pa si bomo pogledali še nekaj utrinkov iz Antonovega življenja. Ob PPS projekciji otrokom povemo nekaj osnovnih podatkov o Slomškovem življenju (*kar je napisano tudi na listih, ki jih bodo dobili za izdelavo knjižice – kje se je šolal, da je spoznal Prešerna, kje je bil za kaplana, da je izdajal Drobtinice, postal kanonik in škof*).

K osnovnim informacijam dodamo, da si je želel, da bi ljudje imeli radi materni jezik, zato je še posebej duhovnike učil slovensko, da bodo ti lahko otroke in odrasle učili v materinem jeziku. Ker je želel, da bi ljudje tudi brali v domačem jeziku je želel, da bi v vsako družino prišla pisana slovenska beseda. Želel si je tudi, da bi v družinah lahko prebiral knjigo o božji ljubezni do človeka – Sveto pismo v domačem jeziku.

Od prejšnje ure smo imeli za nalogo, da vsak prebere eno knjigo. Vam je uspelo? Ste morda brali skupaj s starši? Če vam ni uspelo imate še vedno priložnost, da poskusite. Tudi to je lahko ena od priložnosti kako ste lahko v družini povezani med seboj.

Na tablo (ali list položimo na mizo) nalepimo napis: naša družina (priloga 2)
Otroke vprašamo kdo sestavlja njihovo družino. Otroci naštevajo.

Če želimo govoriti o družini potem potrebujemo za to nekatere osebe. Koga pa bomo ugotovili, ko boste sestavili naslednjo sliko. *Otrokom damo različne slike, razrezane na mahne koščke (ne premajhne), da jih zložijo. Poskrbimo, da vsaka skupinica (3 do 4 otroci) ali par dobi svojo sliko. Ko otroci sestavijo sliko jim postavimo vprašanje: Katere osebe zagotovo potrebujemo, da lahko rečemo, da imamo družino: otroci naštevajo: mama, ata, otroci... morda bodo dodali še kakšne druge sorodnike, ki živijo pri njih, a ponovimo, da za družino so potrebne tri osebe: mama, oče, otrok – te tri besede lahko napišemo na tablo okrog slike (na liste in jih položimo na mizo okrog napisa).*

Povemo, da je Bog, ko je ustvarjal svet ustvaril moža in ženo in jima naročil, naj bosta rodovitna.

Včasih pa se zgodi, da ne moremo živeti vsi skupaj: ali kdo od staršev umre, ali mora na delo daleč v tujino, ali se morda celo zgodi, da ne želi živeti z nami (bodimo zelo tankočutni, do stisk otrok, ki jih zaradi različnih družinskih oblik morda niti ne razumejo oz. jim je težko). Takrat živimo skupaj tisti, ki smo še ostali in je to za nas kraj kjer se čutimo sprejete, ljubljene, kjer živimo svoje družinsko življenje.

3. Dejavnost

Preden začno z drugimi dejavnostmi se naučimo oz. zapojemo pesem: Sem jaz gradim družinico

- a) Lahko nadaljujejo z izdelovanjem Slomškove knjižice. Naredijo dodatni list z današnjo vsebino. Nato dobijo list s kratkim življenjepisom in na drugo stran tega lista narišejo Slomška, kako uči ali pa ko je postal škof.
- b) Na liste A4 narišejo svojo družino – kakšen prijeten dogodek iz njihovega življenja.
- c) Liste v prilogi 2 je možno uporabiti tudi kot pobarvanke. Torej vsak otrok si izbere eno pobarvanko in jo pobarva.

4. Molitev:

Najprej se pokrižajo in nato vsak otrok pokaže risbico, ki jo je narisal ali pobarval in izreče eno prošnjo za njihovo družino. Risbico nato položi pred sebe. Ko vsi končajo s prošnjami še skupaj zapojemo Sem jaz gradim družinico ter se pokrižajo za zaključek molitve.

Domača naloga:

Staršem se zvečer zahvali za njihovo ljubezen, jih pokrižaj na čelo ter jih objemi in poljubi.

REFLEKSIJA OPRAVLJENE KATEHEZE

PRILOGE

Opomba: Za prvo triletnje, ko otroci še ne znajo dobro brati, naj se jim razdeli življenjepis z velikimi tiskanimi črkami.

Priloga 1

IZ ŽIVLJENJA BLAŽENEGA ANTONA MARTINA SLOMŠKA

PO KONČANIH ŠOLAH NA PONIKVI IN V CELJU, SE JE VPISAL V ŠOLO V LJUBLJANI NATO PA NADALJEVAL S ŠOLANJEM NAJPREJ NA HRVAŠKEM V SENJU IN NATO V AVSTRIJI V CELOVCU, KJER JE KONČAL TUDI BOGOSLOVJE. V ČASU ŠOLANJA V LJUBLJANI JE SPOZNAL SLOVENSKEGA PESNIKA FRANCETA PREŠERNA. PO KONČANEM BOGOSLOVJU JE BIL POSVEČEN V DUHOVNIKA 8. SEPTEMBRA 1824. NOVO MAŠO JE DAROVAL V OLIMJU, KJER GA JE, KOT JE MATERI OBLJUBIL, ŠE VEDNO SPREMLJAL IN PODPIRAL NJEGOV NEKDANJI KAPLAN JAKOB PRAŠNIKAR.

KOT KAPLAN JE SLOMŠEK DELAL PRI SV. LOVRENCU NA BIZELJSKEM (1825-1827) IN V NOVI CERKVI PRI VOJNIKU (1827-1829). V OBDOBJU, KO JE BIL KAPLAN JE ORGANIZIRAL NEDELJSKE ŠOLE. LETA 1829 JE POSTAL SPIRITUAL (DUHOVNI VODITELJ) V SEMENIŠČU V CELOVCU.

SLOMŠEK JE IMEL RAD DOMAČ MATERNI JEZIK IN K TEJ LJUBEZNI IN PONOSU, KI GA JE ČUTIL V SEBI, JE ŽELEL SPODBUDITI TUDI DRUGE SLOVENCE. V ČASU SVOJEGA DELOVANJA V CELOVCU JE NAPISAL PRIDIGO DOLŽNOST SVOJ JEZIK SPOŠTOVATI. PRIREJAL JE TEČAJE SLOVENSKEGA JEZIKA ZA BOGOSLOVCE LAVANTINSKE IN CELOVŠKE ŠKOFIJE. V CELOVCU JE OSTAL DO LETA 1838, KO JE POSTAL NADŽUPNIK IN DEKAN V VUZENICI TER PODROČNI NADZORNIK NIŽJIH ŠOL. V TEM ČASU JE DAL POBUDO ZA NOV PREVOD SVETEGA PISMA V SLOVENŠČINO. LE-TA JE IZŠEL V LJUBLJANI KOT WOLFOVA BIBLIJA. KER MU NI USPELA USTANOVITEV DRUŽBE ZA IZDAJANJE SLOVENSКИH KNJIG, JE LETA 1846 ZAČEL IZDAJATI LETOPIS DROBTINICE. LETA 1844 JE BIL POSTAVLJEN ZA KANONIKA V ŠT. ANDRAŽU NA KOROŠKEM IN VIŠJEGA ŠOLSKEGA NADZORNIKA LAVANTINSKE ŠKOFIJE. ŠE NAPREJ SE JE TRUDIL ŠIRITI NEDELJSKE ŠOLE IN ZAČEL Z USTANAVLJANJEM NEKAKŠNIH OBČINSKIH ŠOL, ZA KATERE JE OBČINA PLAČEVALA KURJAVO IN ŠOLSKE POTREBŠČINE. 25. APRILA 1846 JE PREVZEL MESTNO ŽUPNIJO V CELJU, A JO JE VODIL LE KRATEK ČAS, SAJ GA JE ŽE 30. MAJA SALZBURŠKI NADŠKOF IMENOVAL ZA LAVANTINSKEGA ŠKOFA.

PROJEKCIJE

- Slomškovo življenje – marec
- Molitev za kanonizacijo
- Molitev za kanonizacijo 1

NAŠA DRUŽINA

